

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ЗАПОВЕД

№ РД-09-1883, 27.12.2005г.

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията във връзка с чл. 13, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, чл.102, ал. 2 от ППЗНП, чл. 17, ал. 2 от Наредба № 6 от 28. 05. 2001 г. за разпределение на учебното време за достигане на общообразователния минимум по класове, етапи и степени на образование

УТВЪРЖДАВАМ

учебна програма за задължителна професионална подготовка по учебен предмет **Учебна практика и Учебна практика по технология на облекло от текстил** за IX и X клас на помощните училища за професиите код **542090** **Работник в производство на облекло** и код **542110** **Шивач** със специалности код **5420901** **Производство на облекло** и код **5421101** **Шивачество** от професионално направление код **542** **Производство на текстил, облекло, обувки и кожени изделия.**

Учебната програма влиза в сила от учебната 2005 / 06 година.

Контрол по изпълнение на заповедта възлагам на Кирчо Атанасов - заместник - министър.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

УЧЕБНА ПРОГРАМА

за задължителна професионална подготовка

**по УЧЕБНА ПРАКТИКА
и
УЧЕБНА ПРАКТИКА
ПО ТЕХНОЛОГИЯ НА ОБЛЕКЛО ОТ ТЕКСТИЛ**

**за IX и X клас
за учениците от помощните училища**

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

код 542	ПРОИЗВОДСТВО НА ТЕКСТИЛ, ОБЛЕКЛО, ОБУВКИ И КОЖЕНИ ИЗДЕЛИЯ
----------------	--

ПРОФЕСИЯ:

код 542090	РАБОТНИК В ПРОИЗВОДСТВО НА ОБЛЕКЛО
код 542110	ШИВАЧ

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 5420901	ПРОИЗВОДСТВО НА ОБЛЕКЛО
код 5421101	ШИВАЧЕСТВО

СОФИЯ, 2005 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА И ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

Учебната програма по учебен предмет **Учебна практика** и предмета **Учебна практика по технология на облеклото** - за учениците от помощните училища, е предназначена за професиите **Производство на облекло** и **Шивач**, специалности **Работник в производството на облекло** и **Шивачество**, от професионално направление **Производство на текстил, облекло, обувки и кожени изделия** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение.

В учебната програма е включен учебен материал, с овладяването на който се цели учениците да усвоят в максимална степен система от практически умения и навици за изработването на различни видове облекла.

Учебното съдържание в учебната програма е разпределено в раздели и теми. Учебните часове се разпределят от учителя в началото на всяка учебна година.

Обучението по предметите се извършва чрез установяване на тясна междупредметна връзка с предметите **Материалознание**, **Шевни машини и съоръжения**, **Технология на облекло от текстил**, **Основни конструкции на облекло от текстил** и **Здравословни и безопасни условия на труд**.

Придобиването на практически умения и навици се извършва в шевни работилници, като за всеки ученик е предвидено индивидуално работно място.

II. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ

IX клас

I учебен срок: 18 учебни седмици x 6 учебни часа = **108 учебни часа**

II учебен срок: 16 учебни седмици x 8 учебни часа = **128 учебни часа**

Всичко : **236 учебни часа**

X клас

I учебен срок: 18 учебни седмици x 10 учебни часа = **180 учебни часа**

II учебен срок: 16 учебни седмици x 18 учебни часа = **288 учебни часа**

Всичко: **468 учебни часа**

Общо: 704 учебни часа

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

IX клас

РАЗДЕЛ I. ЗАПОЗНАВАНЕ С ОРГАНИЗАЦИЯТА НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС В РАБОТИЛНИЦАТА ПО ПРАКТИКА. ТЪКАНИ - ОБЩИ СВЕДЕНИЯ. ОБЛЕКЛО - КОНСТРУКТИВНИ И ДЕКОРАТИВНИ ЕЛЕМЕНТИ. РАБОТА С ЖУРНАЛ. -24 учебни часа

1.1. Запознаване с организацията на учебния процес в работилницата по практика.

Инструктаж във връзка с правилата за безопасност на труда.

1.2. Работа с ръчни инструменти, приспособления и машини - въведение.

1.3. Общи сведения за тъканите – разпознаване на видовете, определяне на

основните и вътъчни нишки, изучаване на вариантите сплитки.

1.4. Основни и спомагателни материали, използвани в шивашкото производство.

1.5. Конструктивни и конструктивно - декоративни елементи на облеклото:

- набори;
- волани;
- плисета;
- плохи;
- баста;
- нервюри;
- ширити;
- декоративни тегели и др.

1.6. Работа с моден журнал, снабден с приложение за кройки на моделите в него.

Разясняване на кодовите изображения и разчитане на информацията за детайлите на облеклото,отразена в приложението. Усвояване на умения за прекопиране на кройки.

РАЗДЕЛ II. ЮТИИ И ПОМОЩНИ СРЕДСТВА ЗА ГЛАДЕНЕ – 6 учебни часа

2.1. Обзавеждане на работното място за гладене. Видове гладене:

- подготвително;
- частично;
- окончателно.

2.2. Подбиране на най - подходящ температурен режим за гладене в зависимост от състава и вида на тъканите.

РАЗДЕЛ III. УСТРОЙСТВО И РАБОТА НА ШЕВНИТЕ МАШИНИ – 24 учебни часа

3.1. Подготовка на шевната машина за работа.

3.2. Поддържане на шевната машина за осигуряване на продължителна качествена работа с нея.

3.3. Нередности при работа с шевна машина и начини за предотвратяването им.

3.4. Упражнения за шиене с шевна машина . Варианти на шевове.

ИЗРАБОТВАНЕ НА ШЕВНИ ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЕКСТИЛ

РАЗДЕЛ IV. ИЗРАБОТВАНЕ НА КОМПЛЕКТ СПАЛНО БЕЛЪО - 54 учебни часа

4.1. Изработване на калъфка за спална възглавница;

4.2. Изработване на долни спални чаршафи;

4.3. Изработване на горни спални чаршафи.

РАЗДЕЛ V. ИЗРАБОТВАНЕ НА КУХНЕНСКИ ПРЕСТИЛКИ -16 учебни часа

5.1. Подготвителни операции – скрояване, тропосване, гладене.

5.2. Ушиване на престилките.

5.3. Довършителни операции –почистване от излишни конци, окончателно приглаждане.

РАЗДЕЛ VI. ТИПОВЕ ЧОВЕШКИ ТЕЛОСЛОЖЕНИЯ И ПРОЕКЦИОННИ ИЗМЕРЕНИЯ – 48 учебни часа

6.1. Типове мъжки телосложения.

6.2. Типове женски телосложения.

6.3. Типове детско – юношески телосложения.

6.4. Проекционни измерения, използвани при изработването на шаблоните на детайлите на облеклото.

6.5. Размерни стандарти.

6.6. Корекции, използвани при изготвянето на кройките за облекло в зависимост от свойствата на текстилния материал.

6.7. Размери и форми на облеклото.

РАЗДЕЛ VII. КОНСТРУИРАНЕ НА РАЗЛИЧНИ ВИДОВЕ ПОЛИ. ИЗРАБОТВАНЕ НА ПРАВА ПОЛА – 64 учебни часа

7.1. права пола :

- предварителни изчисления;
- построяване на мрежа;
- конструктивен чертеж.

7.2. Конструирание на разкроена пола от четири части.

7.3. Конструирание на пола от шест части.

7.4. Конструирание на клоширани поли.

7.5. Изработване на права пола – технологична последователност:

- снемане на необходимите мерки и изработване на шаблони / кройки/ на детайлите на изделието;
- скрояване;
- тропосване на предната и задна част на полата;
- сглобяване, фиксиране на центрове и тропосване на страничните шевове;
- проба и евентуални корекции;
- ушиване шевове на шевна машина;
- разглаждане на шевове и почистване;
- изработване отвори на полата;
- изработване и прикачване на колана;
- втора проба и корекции при необходимост;
- изработване на подгъва.

X клас

РАЗДЕЛ I. ПРИПОМНЯНЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА РАБОТА И ТЕХНИКАТА ЗА БЕЗОПАСНОСТ НА ТРУДА В УЧЕБНАТА РАБОТИЛНИЦА. ТЕХНОЛОГИЧНА ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ ПРИ ИЗРАБОТКАТА НА РАЗЛИЧНИ ВИДОВЕ ДЖОБОВЕ – 10 учебни часа

РАЗДЕЛ II. ТЕХНОЛОГИЧНА ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ ПРИ ИЗРАБОТКАТА НА РАЗЛИЧНИ ВИДОВЕ ДЖОБОВЕ -80 учебни часа

- 2.1. Изработване на външен джоб.
- 2.2. Изработване на външен джоб с имитация.
- 2.3. Изработване на джобове в шев.
- 2.4. Изработване на страничен джоб на панталон.
- 2.5. Изработване на прорязан джоб с една филетка.
- 2.6. Изработване на прорязан джоб с две филетки.
- 2.7. Изработване на прорязан джоб с една филетка и капак.
- 2.8. Изработване на джоб с две филетки и капак.
- 2.9. Изработване на страничен джоб с неподвижен капак.

РАЗДЕЛ III. ТЕХНОЛОГИЧНА ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ НА ОПЕРАЦИИТЕ ПРИ ИЗРАБОТВАНЕ НА РАЗЛИЧНИ ВИДОВЕ КОНСТРУКТИВНИ ШЕВОВЕ – 10 учебни часа

- 3.1. Изработване на раменни шевове.
- 3.2. Изработване на странични шевове.

РАЗДЕЛ IV. ТЕХНОЛОГИЧНА ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ НА ОПЕРАЦИИТЕ ПРИ ИЗРАБОТВАНЕ НА ЯКИ - 20 учебни часа

- 4.1. Предварителна подготовка и изготвителни операции на яката.
- 4.2. Прикачване на яката.

РАЗДЕЛ V. ТЕХНОЛОГИЧНА ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ НА ОПЕРАЦИИТЕ ПРИ ИЗРАБОТВАНЕ НА РЪКАВИ - 20 учебни часа

- 5.1. Подготовка на детайлите и операции при изготвянето на ръкавите.
- 5.2. Прикачване на ръкавите.

РАЗДЕЛ VI. ИЗРАБОТВАНЕ НА ОТВОРИ ЗА ЗАКОПЧАВАНЕ - 40 учебни часа

- 6.1. Изработване на отвори за закопчаване с цип.
- 6.2. Изработване на отвори за закопчаване с копчета.
- 6.3. Изработване на отвори за закопчаване с насрещни мостри и копчета.
- 6.4. Изработване на отвори за закопчаване на мъжки панталони – с копчета и с цип.

РАЗДЕЛ VII. ИЗРАБОТВАНЕ НА ДАМСКИ БЛУЗИ БЕЗ РЪКАВ /2 броя/ - 54 учебни часа

- 7.1. Изработване на чертеж и кройка на блузата.
- 7.2. Скрояване и сглобяване на блузата.
- 7.3. Първа проба и нанасяне на корекции при нужда.
- 7.4. Изминаване на машина, разглаждане и почистване на шевове на детайлите.
- 7.5. Изработване и пришиване на яката.
- 7.6. Втора проба и корекции при необходимост.
- 7.7. Обработване на краищата на ръкавните извивки с веревни ленти .
- 7.8. Изработване на подгъва на изделието.
- 7.9. Довършителни работи и изглаждане.

РАЗДЕЛ VIII. ИЗРАБОТВАНЕ НА ДАМСКИ БЛУЗИ С РЪКАВИ /2 броя/ - 72 учебни часа

- 8.1. Изработване на чертеж и кройка на блузата.
- 8.2. Скрояване и сглобяване на блузата.
- 8.3. Първа проба и нанасяне на корекции при нужда.
- 8.4. Изминаване на машина, разглаждане и почистване на шевове на детайлите.
- 8.5. Изработване на маншети.
- 8.6. Изработване и прикачване на яката.
- 8.7. Прикачване на ръкавите.
- 8.8. Втора проба и корекции при необходимост.
- 8.9. Ушиване на яката и ръкавите и почистване на шевове.
- 8.10. Изработване на подгъва и на илиците.
- 8.11. Гладене и пришиване на копчета.

РАЗДЕЛ IX. ИЗРАБОТВАНЕ НА НОЩНИЦИ /2 броя/ - 36 учебни часа

- 9.1. Изработване на чертеж и кройка на нощницата.
- 9.2. Скрояване на детайлите.
- 9.3. Изработване на гърба на нощницата.
- 9.4. Изработване на предните части на нощницата.
- 9.5. Подготовка на платките и украсителните къдри.
- 9.6. Изработка на страничните и раменни шевове.
- 9.7. Изработване на деколтето.
- 9.8. Изработване на ръкавните извивки.
- 9.9. Изработване на подгъва изделиято.

9.10. Довършване и изглаждане на дрехата.

РАЗДЕЛ X. ИЗРАБОТВАНЕ НА ДАМСКИ ПАНТАЛОН - 72 учебни часа

- 10.1. Разучаване на вариантите модели и съставяне план за работа.
- 10.2. Получаване на кройки и скрояване на изделието.
- 10.3. Изминаване свивките на предната и задна част на панталона и зачитване на краищата на детайлите на оверлог.
- 10.4. Съединяване на предната и задна части с бодов ред на машина и разглаждане на шевове
- 10.5. Изработване и разглаждане на средния шев на панталона.
- 10.6. Изработване на колана и нанизване на ластик.
- 10.7. Изработване на подгъва изделия.
- 10.8. Довършване и изглаждане на дрехата.

РАЗДЕЛ XI. ИЗРАБОТВАНЕ НА ПОЛИ – 54 учебни часа

- 11.1. Разучаване на модела и съставяне план за работа.
- 11.2. Получаване на кройки и скрояване на полата.
- 11.3. Изработване на хлабави тропоски на гърба и предниците.
- 11.4. Подготовка за сглобяване и сглобяване на частите на полата.
- 11.5. Първа проба и нанасяне на корекции при нужда.
- 11.6. Ушиване на шевове на машина и разглаждане.
- 11.7. Изработване на отвори за закопчаване.
- 11.8. Изработване и прикачване на колана .
- 11.9. Втора проба и корекции при необходимост.
- 11.10. Пришиване на колана с бодов ред на машина.
- 11.11. Изработване на подгъва.
- 11.12. Довършване, почистване и изглаждане на дрехата.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

**В края на обучението учениците трябва да:
знаят:**

- правилата за здравословен и безопасен труд, пожарна и аварийна безопасност в учебната работилница;
- основните видове тъкани ,тяхната структура и изходна суровина;
- да знаят основните конструктивни, декоративни и конструктивно – декоративни елементи на облеклото;
- видовете гладене и необходимите условия за това;
- особеностите на работата с шевна машина и различните видове шевове;
- технологичната последователност на операциите при изработване на комплект спално бельо и кухненски престилки;
- различните видове човешки телосложения;
- проекционните и други измерения, размерните стандарти, размерите и формите на облеклото;
- различни основни конструкции поли;
- технологичната последователност на процесите при изработването на права пола;
- последователността на операциите при изработването на различни видове джобове, яки, ръкави и отвори за закопчаване;
- технологичната последователност на операциите при изработване на блузи без ръкави, блузи с ръкави, нощници, дамски панталони и поли.

да могат:

- да работят без опасност за здравето на машините и устройствата в учебната работилница;
- да разпознават видовете тъкани;
- да работят с приложенията на модните журналы;
- да работят с ютия;
- да работят с шевна машина;
- да изработват комплект спално бельо;
- да изработват кухненски престилки;
- да конструират различни видове поли;
- да изработят права пола;
- да изработват различни видове джобове, странични и раменни шевове, яки ръкави и отвори за закопчаване;
- да ушийт дамски блузи, нощници, дамски панталони и поли.

V. ЛИТЕРАТУРА

Кънчев,Ц. и колектив. Технология на облеклото. Техника.2001.

Модева,С. и колектив. Процеси и машини в шевното производство. Техника.1991.